

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

A pápai függetlenség.

Az Apostolfejedelmek ünnepén minden katolikus szem Rómára irányul. Most midőn minden és mindenki a függetlenséget hirdeti az üntudatos katolikusok milliói teljes joggal áhítják a római pápa függetlenségét előbbeni törvényes jogaiba való visszaállítását. Krisztus földi helytartójának magasztos hivatása: hogy akadálytalanul kormányozhassa és vezérelje híveit az isteni igazság és jószág útján. Ehhez pedig mindenekelőtt szabadságra, függetlenségre van szüksége. A római császárok bukásával nemsokára hatalmas fejedelemmé lett sz. Péter utódja, a római pápa. Külön országa, állama lett neki, jogos szerzemény, jámbor hívek adományozása révén. Jogos tulajdonát a mostani olasz király öregapja Viktor Emánuel csak 47 évvel ezelőtt rabolta el. Azóta a pápa fogoly módjára él a Vatikánban.

Ezen helyzetében sehogysem felelhet meg Jézus Krisztustól megszabott hivatásának. Nem lehet az egész katolikus világnak igazi értelemben főpapja, főtanítója és főkormányzója. Ehhez okvetlenül szükséges, hogy az Anyaszentegyház feje egészen szabad legyen, senki másától ne függjön mint az Ur Krisztustól.

Türhetetlen állapot ha a pápa nem érintkezhet szabadon híveivel az egész világon. Lehetetlen helyzet, ha a pápának engedélyért kell könyörögnie bármely fejedelemtől, hogy Krisztus rendelkezése szerint kormányozhassa az ő Egyházát, amihez maga az Isten adott neki jogot és hatalmat. Ezt különösen a mostani világháborúból láthatjuk a maga valóságában. A pápa a legegyszerűbb vallási ügyekben sem levelezhet szabadon. Hatásköre illetőleg intézkedése az olasz kormány jóindulatától, engedélyétől függ.

Nemsokára a szövetséges államok tanácsosaitól fosztották meg, hanem hivatalos levelezéseit is szigorúan ellenőrzik. Tisztán egyházi ügyeket tárgyaló leveleit is föl-bontogatják és a nekik nemtetszőket bizonyára elkobozzák. Ők állítolag a népek szabadsága érdekében küzdenek és a legfőbb lelki méltóság viselőjével így bának el! Hát ez szabadság?!

Azt szeretnék, ha a pápa beleártna magát a háboruba, — per-se, hőbortos ábrándjaik érdekében. Neheztelnek rá, mert nem teszi. Bántja őket a béke érdekében való szüntelen fáradozása.

Nem hallgatnak a békeség fejedelmére, a fogoly pápára, aki fogságában is függetlenebb, mint ők, mert nem nyűgözi le a vak

hódítási szenvedély. Ha a pápának mielőbb visszaadnák világi hatalmát, az olaszok nem élőködnek, gyámokodnának fölette és a mostaniál sokkal nagyobb kihatással teljesíthetné az emberiség boldogítása érdekében kitűzött magasztos hivatását.

Ezt nemsokára mi katolikusok állítjuk arról a jőzanul gondolkozó másvallásuak is meg vannak győződve. Teljes joggal mondotta a pápáról IV. Frigyes Vilmos porosz király egyik római látogatása alkalmával: „A pápa fejedelemsége az összes fejedelemségek közt a legtörvényesebb, s a pápai trón

az összes trónok közt a legrégebb és legtisztéletreméltóbb, amiért is örömet föláldoznám érte legutolsó filléremet is és hadseregem legutolsó emberét.”

Fiúi hódolattal fohászokdjunk különösen a helnapri napon a pápa függetlensége érdekében: Tartsa, oltalmazza Isten Szentatyánkat! Ne engedje őt ellenségeink kezébe esni, hanem szabadítsa ki mielőbb függő helyzetéből és segítse mielőbb eredményre fáradhatatlan törekvését az áldásos béke érdekében.

P. Laci.

A munkásság a munkapárt ellen.

Budapest, jun. 28. Tegnap délután 6 órakor valamennyi budapesti gyárban beszüntették a munkát. A munkásság a munkapárt előtt gyülekezett és elfoglalta a parlamenthez vezető utakat, hogy az általános választójog mellett tüntessen. Az utakon igen izgalmas hangulat uralkodott és a tüntetők több helyen összeütközésbe kerültek a rendőrséggel. A viharos tüntetés a késő éjjeli órákig tartottak. Nagyobb zavargás és szerencsétlenség azonban nem történt; csupán a Károly-köruton a munkapárti klub ablakait verték be.

Japán ultimátumot intézett Amerikához.

— Amerikai beavatkozás Kina belügyeibe. —

Amsterdam, jun. 28. A párisi diplomáciai körökben egyre növekvő aggodalommal szemlélik a japán-amerikai viszony rosszabbodását. Midőn Lansing néhány héttel ezelőtt jegyzéket intézett Kinához, hogy a kínai kormányt és a forradalmárokat egyetértésre intse, ezt a lépést Tokióban a japáni érdekkörbe való beleavatkozásnak tekintették

és ebből kifolyólag rendkívül kínos jegyzékváltás támadt, amely egy Amerikához intézett ultimátumban csucosodott ki. Az amerikai Egyesült-Államoknak formálisan ki kell mondania Kinával szemben való érdeklődésüket. Az Egyesült-Államok engedni volt kénytelen és Lansing megígérte, hogy többé nem avatkozik kínai ügyekbe.

Miért halasztották el a stockholmi konferenciát.

Berlin, junius 28. Az orosz munkások és katonák tanácsa azért halasztotta el a stockholmi konferenciát, mivel az eddig kitűzött határidőre sem az angol, sem a francia kiküldöttek nem utazhattak volna Stockholmba.

Kinek volt nagyobb sikere?

Berlin, jun. 28. Egy junius 25-iki lyoni szikratávirat kétségbe vonja a német harctéri jelentések megbízhatóságát. Azt mondja ez a szikratávirat, hogy a 22-i jelentésben megemlíti a németek Vauxallionnál és a Pöhl-hegyen elért sikereiket, de elhallgatják a franciáknak ellentámadással elért sikerét. A francia sajtó félre-

vezetheti közönségét ilyen állításokkal, mivel a francia kormány mostanig sem engedte meg a német vezérkari jelentések közlését. Semleges országokban első pillantásra felismerik a lyoni távirat valótlanságát. A 22-i német vezérkari jelentés ugyanis tárgyilagosan megemlíti a franciák sikerét is, amely azonban lényegtelen volt.

Készek vagyunk békét kötni

Bécs, juu. 28. A Reichsratban Seidler miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a szövetségesekkel egyetemben a becsületes béke alapján kész tárgyalásokat kezdeni.

Le lehet-e győzni a németeket?

— Egy angol repülő az angol hivatalos jelentésekről. —

Berlin, jun. 28. Egy junius 18-án lefőtt angol repülőhadnagy írásai között Londonból május 28-áról keltezett levelet találtak, a melynek lényegesebb tartalma ez:

Itt nincs sok ujság, csak azt halljuk, hogy az oroszok elhatározták a haro folytatását és hogy nem kötnék különbékét. Én azonban átkozottul keveset hiszek mindebből, amit hivatalosan jelentenek, különösen amióta hivatalosan jelentették, hogy a gázai győzelemben 8000 törököt megöltünk, nekünk pedig mindössze 400 emberünk veszett el. Én erről az ütközetről szavahihető tudósítást kaptam egy közeli rokonomtól, aki elmondja, hogy az is kudarc volt inkább és ma sem tartunk tovább, mint két hónappal azelőtt. Nem tudom megérteni az olyanfajta híreket, aminőkkel benünket jól tartanak. Ugy látom, valamennyiünkre is srukség lesz anélkül, hogy a bochokot legyűrhetnék.

Mit kapnak a tisztviselők?

— Könnyű lesz az előlépés. —

A képviselőház elé beterjesztett indenmítási törvényjavaslat az állami tisztviselők részére újabb kedvezményeket állapít meg. A legtöbb tisztviselőt a javaslatnak az az intézkedése érinti, amely szerint az egyes fizetési fokozatokban eltöltött várakozási idő négy, illetve öt év helyett 1917. július 1-től kezdve csak három év lesz.

Pl. egy VII. fizetési osztálybeli tisztviselő, akit 1914. jun. 30-án neveztek ki 4800 korona fizetéssel, ma a VII. osztály második fokozatába tartozik és 5400 koronát kap; a következő 6000 korona fizetési fokozatba a mai rend szerint 1921. július 1-én lépne elő, az új indenmítási javaslat szerint pedig már 1917. július 1-én előlép.

A tisztviselőknek több mint a négyötöde részesül ily módon idő előtti előléptetésben. Az előlépte-

tési viszonyokat nagyon megjavítja a teljes szolgálati időt már kitöltött tisztviselőknek a rendes státusból való kivétele és az így megüresedett helyeknek a betöltése. A Tisza-kormány a háboru óta csak az elkerülhetetlen esetekben nyugdíjazta a régi tisztviselőket; ha kitelt is a szolgálati idejük, nem bocsájtotta el a még némileg használható rekkant munkásokat sem.

Emiatt, mivel csupán halálozás révén üresedtek meg állások, a közzolgálat számos ágában évek óta nem volt üresedés. Az új rendszer, melyet az indenmítási javaslat bejelent, lehetővé teszi a kiszolgált munkások visszatartását, (ami némely pályán, mint például a tanárok között, hol igen nagy az emberhiány, szükséges is), de viszont nem teszi lehetővé az előléptetést.

Ki vezeti le a Palics vizét?

— A mérnökök és a szűrszabó tudománya. —

Négy éve már annak, hogy Palics mellett a 28 kupa kiterjedésű Vértó környéke víz alatt állott. Miután 3 évig borította a víz a szomszédos szántóföldeket, most végre egy kicsit visszavonult, de bizony a sok szép földön még az idén sem lehet gabonát termelni — pedig itt kitünő buza termett — és most csak ré, kaszáló van a még mindig nagyon vizes talajon.

A Vértó kiöntésével a legnagyobb kár Lévy Ferencet érte, akinek ott 11 lánca földje van és nagyrészt az ő földjét borította el az ár, mert nem bírták leveztetni a Tiszába Lévy bácsi, aki már öreg, de fürge ember, 40 éve lakik ott a Vértó partján, ismeri a kis tó minden csínját-binját és 38 éven át néhai Araczkó Euthém kir. törvényszéki bírónál — akinek szintén ott a tó partján volt és van is a villája — ők ketten kezelték csupa önzetlenségből azt a csatornát és zárlipet, mely levezeti a Palics, illetve Vértó vizét a Tiszába.

A múlt év telén Lévy Ferenc kérte a városi tanácsot, hogy a Vértó körüli elöntött területet évi 100 koronáért adják neki hasznosbérbe, továbbá, hogy bocsássanak rendelkezésére pár munkást, hogy azokkal a Vértó vizét levezethesse és így a Palics-tó áradása is megszűnne. A városi tanács azonban elutasította mind a két kérelmet, mert a Vértó mellett levő városi föld — 1 lánca, 3 darabban — a jószág áthajtására szolgál és a tanács nem látja időszerűnek, hogy ezt az áthajtást elzárja.

Végül nem teljesíthető a tanács szerint az a kérelem sem, hogy a kérelmezőt bízzák meg a Vértó vizének a vezetésével, „mert egyrészt a városnak vannak e célra szakértő közegzei, a városi mérnökök, másrészt pedig a Vértó vizének lecsapolása csakis az illetékes vizügyi hatóság engedélyével eszkö-

zölhető, ahol a tanács a szükséges lépéseket már megtette.”

Ezt a határozatot a városi tanács 1916. március 24-én hozta, de bizony még az idei télen is elárasztotta a Palics és Vértó vize az egész környéket. A lecsapolás még most sem történt meg és a tavasszal kiküldött miniszteri mérnök is azt mondta, hogy csak 2 év múlva lehet gondolni a Vértó lecsapolására.

A Vértó szomszédainak tehát bele kell nyugodniuk abba, hogy kitünő szántóföldjük — Lévy Ferencnek 5 lánca földje — víz alá kerüljön, bevetetlen maradjon, mikor pedig Lévy könnyen le tudná vezetni a vizet.

A Vértó vizének eltörése folytán boállott károkat pedig a város nem téríti meg, „mert a jogszabályok szerint a talajviz eltöréséből származó károkat az ingatlan tulajdonosa maga viseli.” Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ez a kár nem elemi csapás, hanem az u. n. hajtó-utón át vívő vízlevezető csatorna tisztogatásának az elhanyagolása — 40 év alatt kétszer tisztították — és a víz leveztetésének az elzárása miatt történik.

A 90-es évek végén Venczel L. városi számvevő 24 óra alatt leeresztette a vizet és lehetővé szántani a földeken. Most a kutvizek meg vannak fertőzve és magának Lévynek csak a lakásában 3000 korona a kár.

Ezenkívül 3 éve, hogy a palicsi Vigadót építették, a Vértó mellől a Ludasi-utról hordták oda a homokot, Elhordták tehát a marhahajtó-utat és az állatok most a gazdák földjein, vetésein át járnak s azt mind lelegelik. Továbbá egy 1909. évi városi readelet szerint csak birkákat — ezeket is bárányval — volna szabad legeltetni a Vértó környékén. Most azonban minden marka arra jár és Ludasról is oda hajtják a disznókat legeltetni. Persze, hogy a sokféle

állatt között senkinek sincs kedve azokban a nyaralókban nyárra lakást kivenni. Emiatt is sok kár éri a tulajdonosokat.

A következtetés, tehát mégis

csak meg kellene bizni Lévy Ferencet a tavi víz leveztetésével és utat kellene csinálni a Schulh-féle villánál, a lencsek háza mellett!

Hadi ostrom a törvényszék ellen.

— A munka medre favaszi áradásban. —

(Saját tudósítónktól.) A lehetetlen állapotok maupság mindent fejtegetre állítanak. Az ellentétek oly visszas dilemmát létesítenek, hogy e kész labirintus valóságos pokoli zajban tobzódik, mely szörnyű létvajadás most a törvényszék rideg paragrafusokkal agyon képzelt falai közt dühöng.

Itt is, mint mindenütt, főlzaporodott a munka és csökkent a létszám, mely intézi az ügyeket. Éppen 50 százalékos munkás kezelt veszt el most a szabadkai törvényszék az irodatisztek létszámából. Hasonló az eset a járásbírósnál is.

A fölmentési revíziók szertelen galibái napról-napra, jobban és jobban érzetik hatásukat. Nem említve a háboru előtti viszonyokat, csupán a legutóbbi időkre utalunk, amikor is a szabadkai törvényszéken 6 irodatiszt végezte az irodavezetési munkálatokat.

E létszám azonban épp a felére apadt, mert a napokban két irodatiszt bevonul, egy pedig kinevezés folytán át lett helyezve.

Kiss István irodatiszt és Kapás Sándor irodakezelő vonulnak be a katonasághoz. Katanesics Pétert pedig, miután telekkönyvvezetővé lett előléptetve, Nyírszeredára he-

lyezték át. Így a további munkák eliatározására Hoffmann József, Bodnár Balázs és Noszian Lajos irodatisztek maradnak hátra. E felére csökkent létszám, megfeszített munkásokkal végzi majd egészen a lehetetlenség kezdetéig a törvényszéki munkákat.

A járásbírósnál — az irodatisztek közül Prokesch József vonul be. Az itteni állapotok bár a külszínből itélve sokkal rózsásabbnak, mégis a munkaterhelés hasonló mérvben nehezül a tisztviselőkre, mint a törvényszéken, ahol most nemesak hogy a beígért szabadságok gyönyörű, álomteli illúziói foszlanak szerte, de a reggeltől estig való robot veszedelme erősen fenyeget.

Már-már a háborus évek ritkaságai lepték meg a törvényszék személyzetét, mert a legutóbbi napokig valamennyien biztak a három háborus esztendő után a néhány napi szabadságban, de most... Jött a mindeat felforgató behívó és oda a szabadság, mely után buzgó imádság epedez száz- ezrek ajakán.

A rengeteg munkának illetően való kétszeres főlzaporodása azonban még csak a gyöngye pirtól átfutott reményekre se jogosít.

A türelmetlen türelmesek.

— A palicsi horgászok keservei. —

E mellett a száraz, esőtlen időjárás mellett a palicsi uri horgászokat is borzasztó baj éri. Tudják ők nagyon jól, hogy nagymeleg időben semmiféle hal sem szagol közel a tóparthoz, mind a tó közepén van a mélyebb fenéken, de mivel a horgászás éppen olyan hazárd sport, mint amilyen szerencsejáték a kártyázás, a horgászok is csak napról-napra kiülnek kishékeikre már a kora déli órákban, sokan 1, vagy 2 órakor délben, a tópart forró levegőjére és bágyadt szemmel, a forróságtól álmosan lesik a napfénytől visszatükröződő, szemretelőt víz színén a csendesen pihenő dugót. Ezek az urak, akik mind türelmesek, Szabadka legnagyobb türelmű emberei — mert más nem megy ki horgászni félnapokon át — ebben a szörnyű melegben már kezdik elveszteni türelmüket a sikertelenség miatt. Hal nincs, csak nem jön egyetlen picurka poronty se a finom kenyerégalacsínok és extrafőzessel kikészített kukoricaszemek felé.

Hetek óta senki sem fogott halat a tó partján, de azért ha délután megy ki egy horgász, késő estig, amíg csak lát, fél tíz óráig is ott ül mozdulatlanul, mint a kőből faragott türelme. Mikor azonban a sötétség leszálltáig sem fog semmit, akkor kitör belőlük a méreg, a türelmetlenség és olyan

dühvel csavargatják össze horgászó szerszámaikat. Kitér belőlük az elkéseredés és szidják a halakat, szidják magukat, hogy ők ilyen bolondok, tudják, hogy a nagy forróságban nincs hal és mégis kiülnek, kiséttetik a nappal a zsirjukat — mindezt hiába, csupa passzióból.

Várják az esőt a horgászok. Ugy kell ez nekik, mint a falat kenyér — mert hiszen a háziasszony gondján is segít a jó horgász, különösen mivel a kirántott hal mellé nem is éppen muszáj kenyeret enni. Ez pedig nagy meglepetés.

Kell az eső tehát nagyon, már csak azért is, hogy ezek a jó emberek, akik egyébként türelmesebbek a legesendesebb alvó gyermeknél is, elveszítik végre türelmüket és akkor, ha összebeszélnek és valami nagy cselekedetre szánják el magukat türelmetlenségükben és bosszúságukban, akkor — jaj lesz a világnak!

— Kiténtetések. A német vaskezeszt 2. osztályát kapta Mayer András 23. gy. e-beli százados. Bronz vitézségi érmét kaptak: Reimann János, Fazekas Ferenc, Emrich József és Bálint Pál 6-os honvédek.

Berki Lili

Péter-Pálkor újra kabaré-elő-

adást tart a Korzó-moziban.

NAPI HIREK.

MÉRT NINCS KIVILÁGITVA?

— Jaj, hogy éppen most nincs kivilágítva! — kiált a Szives Ur és zavarában cinóberre pirul az arca. Elég jó, hogy sötét van, különben emiatt is boszankodni kellene.

Egyelőre azonban csak az idő kérdése foglalkoztatja és hogy megnyugtassa barátját a sötétség oka miatt, színes szöveget kever nagysietve s menteni igyekezik *Tudomisenhogyhivják* urat és sok más urat, akik bizonyára nem akarják, hogy sötét legyen a város háza toronyórája. De ez talán nem is fontos, mert hisz üt az óra. Sőt igen szívesen üt; néha tizenháromat, majd egy helyett kettőt és felet, de — és különösen éjjel — a negyedeket üti szó-

rakoztató válózatossággal. Ezt azonban nem a sötétség okozza.

Mégis talán az a kellemetlen, ha sietve megy az ember sötétben és nem lát — megnézné az óráját, de nem látja — sötét van. Csak sejtje az időt és trémázik, mitévő legyen. — Ejnye, hogy még nem vettem rádiumos órát! — kiált, mikor egész váratlanul, Valaki azt kérdezi tőle: Mondja, kérem, hány óra van? — Fől a feje és Szives Urnak sántikálni kezd a nyelve, majd erőltetett nyugalommal kiált: Jaj, hogy éppen most nincs kivilágítva! — Pedig, ha tudná, hogy Valaki ur éppen azért kérdezi, mert tudja, hogy soha sincs kivilágítva!

— Frigyes királyi herceg Szabadkán. Tegnap este nem várt pontossággal érkezett meg kettős mozdonyal Szabadkára a bródi gyorsvonat Budapestről, pontban 6 óra 1 perckor. De nem is csoda, mert előkelő utasa volt, Frigyes királyi herceg, aki aztán tovább utazott Szabadkáról. — Ez alkalommal említjük meg, hogy ma nagy gyásznapot tartanak Szerajevóban annak emlékére, hogy 3 évvel ezelőtt Gavro Princip 3 évvel ezelőtt megölte a trónörökös párt.

— Változás a bejelentő-hivatal hivatalos óráiban. Julius 15-étől kezdődően a Szabadka városi bejelentő-hivatalban délutánonként nem lesz inspekcio. A hivatalos órák e naptól kezdve 8—2 óráig tartanak. A hivatalos órában történt e változás augusztus 15-éig fog tartani.

— A szombati közgyűlés előkészítése. Ma tartották meg a város háza szombati városi közgyűlést előkészítő tanácsulást.

— Felelőbeadás a Fekete-ügyben. Fekete Dénest tudvalevően 7500 koronára és lefoglalt áruinak elkobzására ítélte Brestyánszky Miklós dr. rendőrkapitány. Az ítéletkor mindenki, az ügyész is megnyugodott. Most azonban a felelőbeadásra jogosító 8 napon belül, Fekete Dénes, a Pamukközpont és a tisztú ügyész is felelőbeadást jelentettek be az ítélet ellen.

— A gyümölcsbefőzésre szolgáló cukor. Mint jelentették, az Országos Közélemezési Hivatal 220 vagon cukrot ad a háztartásoknak gyümölcsbefőzésre. A cukrot a törvényhatóságok veszik át s legszigorubb ellenőrzés mellett osztják ki a háztartások között. E cukor csak a szept. 30-ig befőzhető gyümölcsbefőzésre szolgál. A későbbi gyümölcsfajok eltevéséhez — értesülésünk szerint — külön utalnak ki cukrot.

— Szalmából kenyérliszt. Pannaszkodunk sokszor, hogy a háboru miatt rossz kenyéret kell ennünk. Sokan persze nem tudják, hogy Szabadkán már volt rosszabb világ is. Egy idősebb szabadkai polgár mondja el, hogy 1863-ban és 66-ban, ebben a két inséges, száraz esztendőben, amikor itt Szabadkán is egy lánca földön csak egy szakajtó szem termett, akkora volt a nyomoruság, hogy tiszta szalmából örültek lisztet és abból készítették kenyeret. Ami kis buza ter-

mett is, az olyan keserű volt, hogy még az állatok sem ették meg. A szalmaőrlés akkoriban a szárazmalmokban folyt. Szabadkán 10 ilyen szárazmalom volt. Egy a Wesselényi utcán volt a Tauszig Géza-házban, ez volt a Vermes-féle malom, egy pedig a Népbank helyén, a Vojnich-féle malom.

— Kukoricát lopni nem sz bad — még a dísznöknak sem. *Pertics* Lajos szabadkai lakos a múlt év november havában nem tudott sertéseinek semmi táplálékot adni. Erre gondolt egyet és kiment Kiszeli János tanyájára, ahol a kukorica-göréből mintegy másfél zsákra való tengerit ellopott. A szabadkai törvényszék *Pertics*et lopás miatt 3 havi fegházra ítélte. A szegedi tábla most az ítéletet indokainál fogva helybenhagyta.

— A holnapi futballmérkőzés szereplői. Mint jeleztük, holnap d. u. 6 órakor a Sz. S. E. reváns bajnoki mérkőzést tart a Zombori-úti pályán. A szabadkai szereplők a következők: Kapus: Matkovich Sica; hátvéd: Hornyák és Czeglédi; fedezősor: Ognyanov, Szép és Karlovics; csatársor: Tauszig, Kalmár, Bénis, Bekor és Faragó.

— Eltűnt és hadifogoly katonák bejelentése. A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a háboru során eltűnt vagy hadifogságban levő katonákat a legközelebbi hozzátartozóik a tartózkodási hely szerinti illetékes községi elöljáróságnál jelentésük be. A bejelentések a „Bejelentési Lapok” felhasználásával teendők meg. Bejelentendők az eltűnt katonák, akik még egyáltalán nem adtak hírt magukról, akár sebesülten, akár sebesületlenül tűntek el. A hadifogságban levő katonák akkor is, ha tartózkodási helyük az ellenséges országban hozzátartozóik előtt ismeretes és a hadifogságban elhalt katonák.

— A szabadkai telefonmizériák. A háboru egyik legdivatosabb szokása lett az „állami” telefonbeszélgetés. Minden privát beszélgetés ezáltal annyira kiszorult, hogy sokszor fél napokat is kellett várni, míg vége szakad ezeknek az ugyszólván szakadatlan hosszúságú beszélgetéseknek. Ennek elejét vevendő a belügyminiszter rendeletet intézett a vidéki hatóságokhoz, így Szabadkához is, hogy az állami beszélgetések körül takarékosan járjanak el, mert szokássá vált,

hogy minden felesleges, apró-cseprő ügyben igénybe veszik az állami telefont és ezzel annyira túlterhelik a vonalakat, hogy a magántársadalom, ipar és kereskedelem teljesen lezorzolnak a telefon használatáról.

— Harcias nők a titkos összejövetelen. *Pertich* Mihályné a III. körű 371. számú lakásán engedély nélkül titkos összejöveteleket rendezett. Ezért Brestyánszky Miklós dr. rendőrkapitány 5 napi elzárásra és 250 korona pénzbírságra ítélte. A ház tája híres volt arról, hogy az onnan jövő suhanéok éjjelente a környék házainak az ablakait serba be szokták verni. De benn a házban is harcias nők voltak. Mikor a rendőr ott benn megjelent, egy *Zomborcsévics* Mária nevű leány oly illetlenül viselkedett vele szemben, hogy szükségesnek tartotta feljelentését. Ezért őt is elítélték hatósági közeg megsértéséért 80 koronára, amit nyomban le is fizetett.

— Ítélet a Löwy-ügyben — a jövő héten. Megírtuk, hogy a Pamukközpontnak Szabadkára kiküldött megbízottjai a Löwy Testvérek üzletében sok bejelentetlen fehérarut, barkett-, flanel- és lenarut foglaltak le. Az ítéletet ebben az ügyben — miként Fekete Dénes ügyében a múlt héten — szintén Brestyánszky Miklós dr. rendőrkapitány fogja kimondani a jövő hét valamelyik napján.

— Cáfolat. Képzeld, az az ember a század legnagyobb szamarának nevezett! — Nevetséges! Mit lehet azt most még tudni? Hiszen még csak a század elején vagyunk!

Meghaltak:

Kuluncsics Simon nyug. városi kézbesítő-hivatalvezető 27-én délelőtt. Temetése ma délután 4 órakor lesz VI. kör, István-utca 162 sz. alól

Takács József VIII. kör, 477.

Bartus Antalné,

Sztantics Terézia 60 éves korában, V. kör. 437. sz. alatt.

Vásárhelyi Imre, V. kör, 788.

Sarnyai József.

Klein Jakabné,

Fischer Főni, 73 éves korában, VII. kör. 17.

Lipka Bioskop

Szerda—esütörtök—péntek

Beregi Oszkár
felléptével

Mire megvénülünk.

Jókai Mór világhírű regénye filmen I. és II. rész 7 felvonásban

Főszerkesztő: *Pinterits Károly*
igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József*
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Legujabb!

A pesti zavargás.

B u d a p e s t, jun. 18. A rendőrséget állítólag utasították, hogy viselkedjék tétlenül a rombolásoknál. A kárt a kormány megtéríti. 100 üzletet, kávéházat és 30 villamoskocsit összeromboltak.

Görögország az antántban.

Jonnart proklamációja szerint Görögország belépett az antánt szövetségesei közé.

Közgazdaság.

A Horvát Országos Bank R. T. f. évi április hó 16-án megtartott közgyűlésén elhatározott alaptőke-emelés a miat tudomásunkra jutott, igen szép eredménnyel végződött: miután a részvényesek elővételi jogukat majd mind érvényesítették, az elővétel után le nem jegyzett mennyiség pedig mintegy tizszeresen túljegyezett. Ennek folytán az igazgatóság az új aláírásoknak csak igen mérsékelt kvóta arányában adhatja ki a részvényeket, amiről most az intézet külön körlevélben értesíti ügyfeleit. A második részlet befizetése f. évi június hó 25. és 30. között teljesítendő. A Horvát Országos Banknak alaptőkéje jelenleg K 10,000,000 és körülbelül K 2,000,000 tartalékalap felett rendelkezik.

Rekvirálják a névtáblákat. dohányzó- és irókészleteket s a horgokat is. A hivatalos lap szerint hadicélokra rekvirálják a következő réztárgyakat: mindenféle fogantyú-, szőnyeg- és függönyrud, törülközőtartó és egyéb eső gyűrűvel együtt; sark-, szegély-, lábazati és egyéb védőlemezek, fűzők, ideértve a fűzőtestek burkolatait is; név-, reklám- és tájékoztatótáblák; díszitmények, rácsok, kályhaelőtételek, harangok, amelyeknek átmérője 25 cm-nél kisebb, továbbá csengők és gongok, egyszerű dohányzó- és irókészletek, valamint egyszerűbb díszanyagok, virágcsereptartók, horgok, ruhaállványok, ruhafogasok, kalap-, bot- és ernyőtartók. Az igénybevétel nem terjed ki azokra a tárgyakra, melyek butoroknak, világítótesteknek, vagy kis használati tárgynak avagy emléktábláknak, szobroknak és siremlékeknek alkotórészei. A rekvirálás időpontját a hatóság közli. Az eltilkolásokat büntetik.

Egyéleti szolgálat egy rokkant vasúti alkalmazott Szabadkára, vagy vidékre ajánlkozik. Megkereséseket e lap kiadóhivatala továbbítja. 2-2

Vatódí amerikai fogak és fogsorok

Különleges ségek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpedlős nélküli fogak. Foghuzás teljesen érzéstelenítve és fogtűmés (plombok). *Schäffer Géza* vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Fekete-ház.

Telefon Interurban 561.

Felölös szerkesztőnk telefonszáma: Palics 34.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	6:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	6:48*
Szegedről érk. délelőtt	7:40
délután	12:42
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk. éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól regge 6-ig

ad. 14594. szám.
tan. 1917.

Hirdetmény.

A városi tanács az 55200/1998. B. M. sz. rendelet 116. §-a alapján közhírré teszi, hogy az 1916. évi gyámpénztári zárszámadás elkészült s hogy azt folyó évi július hó 1-től július hó 15-éig bezárólag a város pénzügyi osztályában (I. em. 44. ajtó) közszemlére teszi ki, a melyet ugyanazon idő alatt a hivatalos órákon belül bárki megtekinthet és elene észrevételeket nyújthat be.
Szabadkán, 1917. évi június 28-án.

A városi tanács.

Favágást

és
apritást
motorral háznál elfogad
Bánó és Bröder.

Rendeléseket felvesz városi iroda Kossuth-utca.

Telefon 446. Telefon 446.

Értékelés a biztos eredményért

törvényesen
= védve =

Reitter Oszkár

nagybecskereki nyug. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagy-szerű találmánya a

„Patkánin”

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert. **1 doboz ára 3. K.** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismerető prospektust, melyben levan írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a **Patkánin** gyár egyedüli árusítója, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecskereken.

A nagybecskert vevőközön-ség szives tudomására hozom, hogy üzletemet **Kossuth-Lajos-utca 19. szám** alatt a nagytőzsde mellett megnyitottam.

Szives támogatását kérve
vagyok kitünő tisztelettel
Lackner Endre
droguista.

Ásványkenő, henger és padló olaj

kapható **KERTÉSNÉL** Miklós-utca
40. a nagytemplom háta mögött.
Telefon 635. Telefon 635.

Jó fehér bor nagyban kedvező árban azonnal eladó.
Tudakozódní lehet **BÁN GÁBOR** vendéglősnél.
(Gőzfürdővel szemben.) ...

IZLÉSESES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
PAPIROK ES BORITÉKOK

SZENT-ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. sz.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy úgy a tagoknak, mint a hozzáfordulóknak érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő felhasználásával, oly előnyöket kivívjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetünk el. E célból több **elsőrendű magyar intézettel** valamint Európában egyik legrégibb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek **500 millió koronán felüli alaptőke** és tartalékokkal rendelkeznek, teljes megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. — Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáfordulóknak szakszerű és lelkiismeretes utba **Dijaink a legminimálisabbak.** Egyetlen elsőrangú intézet sem szabhat olcsóbb díjat. Biztosításokat felvesz: Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elélés esetére, leánykiházási és fiú ellátási biztosításokat, valamint jelzálogos életbiztosításokat, ugyancsak családiellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére

melyet káplánok plébánossá történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plébánosok **Tűzbiztosításokat** száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megtéríttetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, tevényt, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést. — **Templomi harangokat** törés vagy repedés által okozott károk ellen. — **Törés által okozott károk** ellen tükrök- és üvegtáblákat, templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénzintézetek, áruaktárak háztartási és irodalmi tárgyait, bútortárgyakat, pénztári helyiségeket, valamint daberendezéseket. **Rablás ellen** pénztári kiküldötteket. ...

Jégkár ellen mindennemű **Baleset ellen** bármily foglalkozásu egyént, élethossziglani vasuti baleset biztosítást egyszerűdíjfelvétellel. — **Szavatossági biztosítást** templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, fürdők, szállodák szállodák számára. **Autóobil biztosítást, Óvadék és keszegi biztosítást, Eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.** —

Utípodgyász biztosítást,

Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáfordulóknak a

Katolikus Népszövetségi Biztosító Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Novi Cirkenica. Kirendeltségek: Hrejin, Tribalj, Grižane
Bevezetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi árákon.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosságú, adómentes, mindentéle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó komissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és komissionális megbízásokat.

Arusztály: Árusít előnyös árákon: legjobb belföldi gyártmányú vetőgépeket, kukoricakapáló és sor-mivelő ekéket, boronákat, szeceksavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.